

bevæge sig mod venstre for at vinde det tabte terræn igen. Det vil resultere i, at parti A og B politisk vil nærme sig hinanden. Derved vil ideologierne betyde mindre, og issues bliver vigtigere og vigtigere.

Downs teori er bedst egnet til at forklare partiernes opførsel og adfærd i et topartisystem, som vi kender det fra USA, men der er ingen tvivl om, at vi de seneste mange folketingsvalg har set tendenser på midtersøgning i dansk politik. Folketingsvalget 2015 kan måske siges at være en undtagelse, idet en stor del af vælgerne rent faktisk valgte at søge mod fløjene.

Hvilke seekings er partierne domineret af?

Den norske professor Kaare Strøm (1953-) har også opstillet en teori med henblik på at kunne forudsige og forklare partiadfærd. Strøm opererer med, at partier kan have tre former for adfærd, der kan forklare deres politiske beslutninger:

- * **Office-seeking** (regeringssøgende)
- * **Policy-seeking** (stræben efter at få dets politiske mærkesager igennem)
- * **Vote-seeking** (stemmemaksimering)

Office-seeking

Her er fokus regeringsmagt og høje politiske poster. Partiets handlinger og adfærd skal derfor betragtes som et skridt i retningen af regeringsmagten – ministertaburetterne står med andre ord øverst på listen.

Policy-seeking

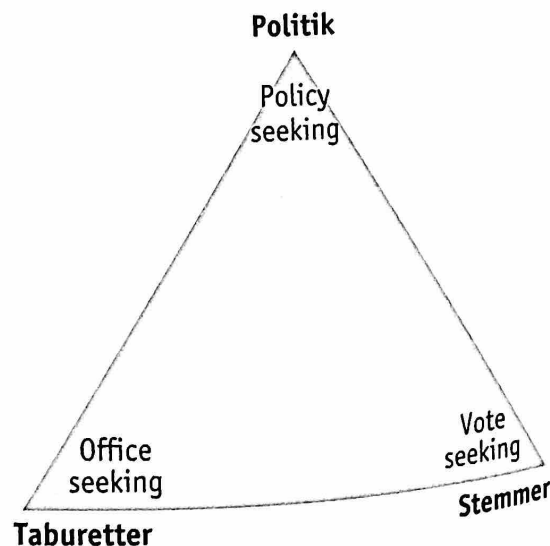
Policy-seeking betegner, hvordan partier ønsker at indgå i koalitioner for på den

måde at opnå størst mulig indflydelse - at få partiets politiske mærkesager igennem og udøve størst mulig indflydelse på den førte politik. Den eksisterende opfattelse er her, at alle partier er mulige koalitions partnere for at opnå målet om politisk indflydelse. Det essentielle ved policy-seeking-adfærd er, at partierne er tro mod deres politiske linje og ikke indretter politikken efter vælgernes holdninger. Meningsmålinger er dermed ikke noget, partiet skæver til.

Vote-seeking

Vote-seeking handler om, at partierne går efter stemmer for at øge magt, og derved minder dette aspekt i Strøms teori om Downs' medianvælger teori. Det altoverskyggende for et parti, der er overvejende vote-seeking, er således at opnå størst mulig vælgertilslutning, da dette ses som det altoverskyggende middel til magt. Hvis denne strategi betyder, at det pågældende parti skal gå på kompromis med dets politik, så gør partiet det – såfremt vælgertilslutningen øges.

Figur 6.5 Hvad indbefatter de forskellige seekings?

En pointe er, at alle partier kan indplaceres i trekanten, hvorved man kan se et partis vægtning af de tre mål – stemmer, politikindflydelse og regeringsmagt.

Tidligere har det været opfattelsen, at de politiske partier ville få karakter af enten office-seeking, policy-seeking eller vote-seeking, men Strøm fremfører i sin teori, at partier oftest søger alle tre mål.

Ifølge Strøm er de tre mål internt afhængige, men samtidig også i intern konflikt. Eksempelvis kan der være et trade-off mellem hensynet til policy og hensynet til stemmer, og partierne må derfor gøre det klart, hvorvidt de stræber efter kort- eller langsigtede mål, og i hvilken udstrækning de er villige til at foretage trade-offs mellem de forskellige mål. Derfor vil et partis adfærd – trods alt – have én dominerende adfærdstype.

Hvis et parti primært anvender den stemmemaksimerende dimension, beskyldes det måske for populisme, men ikke desto mindre er denne dimension meget central, idet vælgermæssig opbak-

ning i form af stemmer er midlet til at opnå de to andre mål.

I litteraturen om partierne er der bred enighed om, at partierne i dag er blevet relativt mere vote- og/eller office-seeking, end de er policy-seeking.

Partiernes valg af standpunkt

En tredje måde at analysere partiernes vej til et bestemt standpunkt på er ved at anvende Björn Molins (1932-) model. En model for undersøgelse af baggrunden for partiers valg af adfærd og dermed standpunkt. I figur 6.6 illustreres, hvordan forskellige faktorer påvirker partiernes adfærd.

Molin udarbejdede modellen ud fra to grundantagelser:

- * De politiske partier stræber efter at træffe visse beslutninger
- * De politiske partier ønsker at sidde inde med regeringsmagten.

Figur 6.6 Molins adfærdsmodel

